

Luizen luizen en nog eens luizen.

Bloedluis?

De rode beestjes die zich in kippenhokken schuilhouden noemt men in de volksmond bloedluis, dit is echter een verkeerde benaming. De *Dermanyssus Gallinae* zoals het beestje officieel heet is een mijt en de Nederlandse naam is Rode Vogelmijt. Omdat in de loop der jaren bloedluis zo ingeburgerd is noemen wij de mijt ook op onze website gewoon bloedluis.

Een bloedluis is tussen de 0,1 en 1 mm groot en veelal herkenbaar aan de rode kleur.

Bloedluizen lijken kleine onschadelijke beestjes maar ze kunnen grote gevolgen hebben. Een bloedluis eet eens per (ongeveer) 8 dagen zijn "buikje vol" met bloed van zijn prooi. Omdat een bloedluis nooit alleen eet veroorzaakt een bloedluis besmetting op den duur ernstige bloedarmoede bij uw dieren. Naast het bloedtekort geven de bijtwonden ernstige irritaties en kunnen bloedluizen ziektes overbrengen als pseudovogelpest.

Wanneer er niets aan een bloedluis besmetting gedaan wordt zullen uw dieren qua gezondheid ernstig achteruit gaan wat zich onder andere uit in een verminderde leg. Uiteindelijk kan het dier overlijden door een bloedluis besmetting.

De levenscyclus van een bloedluis

Een bloedluis kent 5 stadia in haar leven. Het leven van een bloedluis begint als ei. Na 3 dagen komt de larve uit het ei. Na 2 dagen wordt het eerste nimf stadium bereikt (Protonimf), na weer 2 dagen veranderd de nimf en bereikt deze de Deutonimf fase. Na 2 dagen is de bloedluis volwassen en kan zij na 2 dagen zelf beginnen met eieren leggen en is de cirkel rond. We kunnen de levenscyclus dus op 11 dagen vast stellen echter dit aantal dagen is sterk afhankelijk van de omgevingstemperatuur. Alle stadia behalve de eieren sterven af bij een temperatuur boven de 40 graden en beneden de 3 graden. De ideale temperatuur is 27 graden met een luchtvochtigheid van 40%, kortom de zomerse periode. Een volwassen bloedluis leeft ongeveer 30 dagen en legt zo'n 8 eieren per dag. De eieren kunnen na 2 jaar nog uit komen.

Oké dat klinkt niet goed, heb ik ook bloedluis?

Omdat er veel meer soorten luizen zijn is het van belang vast te stellen of u last heeft van bloedluis of een andere soort luis of mijt. Treft u overdag luis op uw dieren aan dan is dit veelal geen bloedluis maar een andere luis of mijt soort. Bloedluizen kruipen nadat ze gegeten hebben in kieren en naden en dus ook in het controle buisje. U kunt zo monitoren of en hoeveel bloedluis u in het hok heeft. Bedenk dat ongeveer 50% van de populatie bloed zuigt, de rest van de dieren zit nog in een andere levensfase en dat van deze 50% slechts 12,5% per dag op jacht gaat naar bloed. De besmetting is dus veel erger dan u ziet in het controle buisje. Naast de controle buisjes kunt u ook aan de dieren zelf zien of u last heeft van bloedluis. Uw dieren worden magerder, minder fit en kippen krijgen bleke kammen. Bij kippen kunt u bloedvlekjes op de eieren zien, bij vogels zullen vele legsels verloren gaan of jongen snel sterven en bij reptielen kunt u ze aantreffen tussen de schubben. Ook 's nachts het hok en dieren inspecteren geeft u uitsluitsel, dat is het moment dat de bloedluis in beweging komt.

Bestrijding bloedluis

Waarom is bloedluis zo lastig te bestrijden?

Er zijn meerdere redenen waardoor ze zo lastig te bestrijden zijn:

Bloedluizen zijn zeer taaie beesten die onder veel omstandigheden blijven leven.

De eieren zijn 2 jaar lang in staat om uit te komen.

Overdag kruipen de bloedluizen in kieren en naden waardoor ze moeilijk te bereiken zijn.

De nesten zijn vaak vele lagen dik waardoor het lastig is om het hele nest uit te roeien.

Andere soorten luis

Naast bloedluis (bloedmijt) zijn er nog veel meer soorten luizen en mijten die uw dieren bedreigen. De één is alleen vervelend voor uw dieren, de ander is uiteindelijk net zo schadelijk en dodelijk als de bloedluis. Hier volgt een kort overzicht van de belangrijkste andere soorten luis en mijt:

Noordelijke kippenmijt

De noordelijk kippenmijt, ook wel Noorse of Noordse luis genoemd, is 1 van de naaste en gevaarlijkste mijten naast de bloedluis. In veel opzichten lijkt deze mijt op de bloedluis. Het belangrijkste verschil is echter dat deze mijt niet lichtschuw is en ook overdag op uw kip of vogel blijft zitten!

De noordelijke kippenmijt is donkerrood tot zwart van kleur en leeft ook van het bloed van uw dieren. De eieren worden vaak afgezet op het doelwit waardoor deze terug te vinden zijn op het dier. Geliefde verblijfplaatsen van de noordelijke kippenmijt zijn op de rug en rond de cloaca van de vogel of kip. Vaak zijn er complete nesten terug te vinden en is de huid van het dier zeer rood door irritatie van het bijten. Het gebeurt regelmatig dat de huid geheel stuk gaat waardoor uw dier zeer vatbaar wordt voor infecties.

Zwarte Luis

Zwarte luis, eigenlijk net als bloedluis ook een mijt, komt vooral voor bij volière vogels. Met name kanarie kwekers hebben er erg veel last van in het voorjaar en in de zomer. De zwarte luis komt vooral voor wanneer uw vogels jongen hebben, de luis leeft van het bloed van deze jonge dieren. Doordat de zwarte luis uw jongen langzaam leegt trekt er binnen een paar dagen sterfte op bij deze zwakke dieren.

De zwarte luis is niet lichtschuw en is overdag te zien als kleine zwarte stipjes die snel door het nest heen en weer rennen. Wanneer u zwarte luis heeft zult u deze ook op uzelf aantreffen. De luis prikt u ook wat rode vlekjes op de huid tot gevolg heeft.

Veeluis

Na bloedluis is de "gewone" veeluis de meest voorkomende luis bij kippen. In tegenstelling tot bloedluis voedt de veeluis zich niet met bloed maar met keratine, eiwitten uit de veren van de dieren waar ze op leven. Veelluizen bijten dus niet in de huid maar geven wel veel irritatie en jeuk voor de dieren. Door de jeuk kunnen uw dieren zichzelf open krabben waardoor er infecties ontstaan.

Een besmetting met veeluis is snel te zien, kleine gele beestjes kruipen over uw dieren en vooral rond de stuit treft u nesten eieren aan op de veren. Na een tijd wordt ook het verenpak slechter en zullen de dieren overduidelijk jeuk hebben.

Veeluis is heel erg besmettelijk, wanneer 1 dier besmet is kunt u er van uitgaan dat het hele koppel besmet is. Bestrijden kan heel simpel met sprays die op het dier gespoten worden. Na een week dient de behandeling herhaald te worden in verband met de uitgekomen eitjes. Daar een veeluis niet van de kip afkomt is behandeling van het hok niet voldoende en dient het dier zelf behandeld te worden.

Lange veeluis

De lange veeluis komt vooral bij duiven voor en is daar 1 van de bekendste luizen. Een besmetting is snel te ontdekking vanwege de grote van de luis, 2 mm. Veelal zijn ze onder de vleugels met het blote oog te zien. Eieren worden gelegd tegen de veerschacht aan.

Een gezonde volwassen duif kan met poetsen en badderen de besmetting redelijk onder controle brengen. Badzout helpt het dier met deze zelfstandige bestrijding. Bij overmatige besmetting of bij zwakke dieren dient u te helpen met een middel tegen luis die op het dier gespoten wordt daar de luis niet van de dieren af komt.

Kleine veerluis

De kleine veerluis (ook wel stuitluis) is in tegenstelling tot de gewone en lange veerluis lichtschuw. Het ontdekken van deze luis is dus iets moeilijker daar hij snel zal vertrekken als u de veren opzij schuift. De kleine veerluis komt vooral bij duiven voor. De luis komt vooral op de stuit voor en geeft het besmette dier heel veel jeuk en irritatie wat leidt tot verenpikken.

De luis leeft net als de gewone en lange veerluis van keratine maar geeft dus danig veel irritatie dat het de prestaties van uw dieren negatief beïnvloed en behandelen nodig is. In tegenstelling tot de lange veerluis krijgen de dieren deze luis zelf niet van hun lijf af en dient u middelen te gebruiken welke op het dier gebruikt moeten worden, behandeling van het hok heeft geen zin.

Schachtmijt

De schachtmijt is 1 van de kleinste mijten die uw dieren kunnen lastigvallen, de diertjes zijn maximaal 0,5 mm groot en heel erg dun. U kunt deze mijten het beste ontdekken door veren van rond de stuit tegen het licht te houden, de mijt treft u aan (zoals de naam al zegt) langs de schacht van de veer. Veel schade richten deze mijten niet aan, behandeling is niet perse nodig in het eerste stadium, pas bij een ernstige besmetting ziet u het verenpak minder worden van kwaliteit en is behandeling met een spray op het dier noodzakelijk.

Veel succes met de bestrijding/ preventie!